

สวค. 19
วันที่ 13 ก.ย. 62
เวลา 13.55

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ศ32253
รับที่ : ๕10831/62
วันที่ : 13 ก.ย. 62 เวลา : 13:40

ที่ กษ ๑๓๐๔/๕๖๕๔

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๑๓ กันยายน ๒๕๖๒

เรื่อง การขยายระยะเวลาการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิต
การเกษตร (คปร.) และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผกก.)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๒/๑๓๖๐๗
ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๔
 ๓. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๖/๒๐๘๖๗
ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๖
 ๔. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/๓๓๑๒
ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๘
 ๕. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๑๗๘๗๒
ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๙
 ๖. สำเนาคำสั่งคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๑/๒๕๕๘
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการปรับ
โครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร
 ๗. สำเนาหนังสือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ที่ ฝนร/๑๘๕๖๑
ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง การขยายระยะเวลาการแก้ไขปัญหาหนี้สิน
เกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร
(ผกก.) มาเพื่อคณะรัฐมนตรี พิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกา
ว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี
(นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฐ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าว
เสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินโครงการโดยสนับสนุนสินเชื่อในการประกอบ
อาชีพแก่เกษตรกรในปี ๒๕๓๕ และปี ๒๕๓๖ จำนวน ๒ โครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑.๑.๑ โครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผก.) ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๓๔ ดำเนินการในพื้นที่เป้าหมาย ๔๒ จังหวัด ๑๒๐ อำเภอ ๑๐,๓๕๔ หมู่บ้าน มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรในพื้นที่ยากจนสามารถทำการผลิตทางการเกษตรตามแผนการผลิตของตนเองได้ โดยรัฐบาลสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำร้อยละ ๕ ต่อปี ผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มีหน่วยงานร่วมดำเนินการ คือ กรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งดำเนินการในระหว่าง ปี ๒๕๓๕-๒๕๓๙ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมและกู้เงินตามโครงการ ๒๕๕,๗๔๕ ราย ดันเงินกู้ ๗,๔๔๔ ล้านบาท

๑.๑.๒ โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้เกษตรกรลดพื้นที่ปลูกพืชที่มีปัญหา ได้แก่ ข้าวในพื้นที่ไม่เหมาะสม มันสำปะหลัง กาแฟ พริกไทย และให้ทำกิจกรรมอื่นทดแทน อาทิ ไร่นาสวนผสม ไม้ผล โคเนื้อ ไก่เนื้อ ฯลฯ โดยรัฐบาลสนับสนุนปัจจัยการผลิตและสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ ๕ ต่อปี ผ่าน ธ.ก.ส. โดยมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ คือ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมป่าไม้ และกรมชลประทาน ซึ่งดำเนินการในระหว่างปี ๒๕๓๗-๒๕๔๐ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓) โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมและกู้เงินตามโครงการ ๑๔๓,๘๕๘ ราย ดันเงินกู้ ๙,๙๒๒ ล้านบาท

๑.๑.๓ วงเงินสินเชื่อของโครงการ คปร. และ ผก. รวมทั้งสิ้น ๑๗,๓๖๖ ล้านบาท โดยเป็นแหล่งเงินของ ธ.ก.ส. ๘,๒๐๒ ล้านบาท เงินงบประมาณ ๔,๖๖๔ ล้านบาท และเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ๔,๕๐๐ ล้านบาท มีเกษตรกรกู้เงินจากทั้ง ๒ โครงการ รวม ๓๙๘,๖๐๓ ราย

๑.๑.๔ โครงการ คปร. และ ผก. ดำเนินมาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปี ๒๕๔๗ เกษตรกรบางรายไม่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนของโครงการด้วยสาเหตุว่าเกษตรกรเลือกทำกิจกรรมที่ไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ไร่นาสวนผสม ไม้ยืนต้น ไก่เนื้อ โคเนื้อ ฯลฯ ถึงแม้ว่าจะได้รับการฝึกอบรม แต่ยังคงขาดความชำนาญ จึงส่งผลให้ไม่ได้ผลผลิต ได้ผลผลิตจำนวนน้อย ทำให้รายได้ต่ำกว่ารายจ่าย นอกจากนี้ ยังมีเหตุสุดวิสัยและภัยพิบัติต่าง ๆ เช่น ปัญหาภัยแล้ง น้ำท่วม และโรคระบาด ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหายหรือประสบปัญหาด้านการตลาดและราคา ทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด จึงมีการเรียกร้องให้รัฐบาลช่วยเหลือปัญหานี้ขึ้น ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ มีเกษตรกรเป็นหนี้คงเหลือ ๑๘๐,๙๙๖ ราย (โครงการ คปร. มีเกษตรกรเป็นหนี้ ๘๔,๐๗๖ ราย และโครงการ ผก.มีเกษตรกรเป็นหนี้ ๙๖,๙๒๐ ราย) ดันเงินกู้ ๘,๑๒๐ ล้านบาท (โครงการ คปร. ดันเงินกู้ ๕,๗๑๗ ล้านบาท และโครงการ ผก. ดันเงินกู้ ๒,๔๐๓ ล้านบาท) จำแนกเป็นเงินของ ธ.ก.ส. ๒,๐๘๓ ล้านบาท เงินงบประมาณ ๔,๓๗๘ ล้านบาท และเงินกองทุนรวมเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ๑,๖๕๙ ล้านบาท

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๑.๒.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ เห็นชอบในหลักการและวิธีการแก้ไขปัญหานี้ขึ้นเกษตรกรตามโครงการ คปร. และ ผก. โดยการปรับโครงสร้างหนี้กำหนดให้เกษตรกรที่เป็นหนี้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ โดยให้มาขึ้นทะเบียนขอรับความช่วยเหลือภายใน ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ เกษตรกรที่มีแผนฟื้นฟูอาชีพจะได้รับการลดต้นเงินกู้ให้กึ่งหนึ่งและไม่ต้องชำระดอกเบี้ยค้างชำระ ส่วนต้นเงินที่เหลืออีกกึ่งหนึ่งให้ขยายเวลาชำระหนี้คืนตามศักยภาพของเกษตรกรออกไปไม่เกิน ๑๕ ปี (ภายใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒) พร้อมงดคิดดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยรัฐบาลชดเชยค่าบริหารสินเชื่อในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปีของต้นเงินกู้คงเหลือทั้งหมดที่จะขยายระยะเวลาชำระหนี้ให้แก่เกษตรกร (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๑.๒.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรในโครงการ คปร. และ ผกก. ที่ไม่ได้มาขอขึ้นทะเบียนจำนวน ๔๗๘ ราย ให้ได้รับความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ด้วยโดยใช้กรอบแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๑.๓ การดำเนินงาน

๑.๓.๑ เกษตรกรมาขึ้นทะเบียนขอรับความช่วยเหลือในการปรับโครงสร้างหนี้ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ จำนวน ๑๘๐,๕๑๘ ราย ดันเงินกู้ที่ลดลงจากการปรับโครงสร้างหนี้จำนวน ๔,๐๓๗.๕๐ ล้านบาท โดยเหลือดันเงินกู้ที่ต้องชำระหนี้อีก ๔,๐๓๗.๕๐ ล้านบาท และมีเกษตรกรไม่มาขึ้นทะเบียน ๔๗๘ ราย ดันเงินกู้ ๔๔.๙๖ ล้านบาท

๑.๓.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมการประสานงานเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร โดยมีรองปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน อธิบดี/เลขาธิการหรือผู้แทน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอนุกรรมการ ประกอบด้วย อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมบัญชีกลาง อธิบดีกรมการค้าภายใน ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้จัดการ ธ.ก.ส. ผู้แทนคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ผู้แทนชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยมีผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ และผู้แทน ธ.ก.ส. เป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ มีหน้าที่กำกับ ดูแล ประสานการดำเนินงานเพื่อการช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการ คปร. และ ผกก. รวมทั้งติดตามความก้าวหน้าตลอดจนรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๖) ซึ่งคณะอนุกรรมการประสานงานฯ ได้มีการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์อย่างต่อเนื่อง

๑.๓.๒ ต่อมาเกษตรกรจำนวน ๔๗๘ ราย ที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ได้มาร้องขอความช่วยเหลือ คณะอนุกรรมการประสานงานฯ จึงนำเสนอคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ เห็นชอบการปรับโครงสร้างหนี้ของเกษตรกรที่ไม่มาขึ้นทะเบียน ๔๗๘ ราย ดันเงินกู้ ๔๔.๙๖ ล้านบาท โดยใช้กรอบแนวทางแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกร ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ซึ่งมีเกษตรกรมาขึ้นทะเบียนขอรับความช่วยเหลือ ๔๒๙ ราย ดันเงินกู้ลดลงจากการปรับโครงสร้างหนี้จำนวน ๑๙.๖๓ ล้านบาท โดยเหลือดันเงินกู้ที่ต้องชำระหนี้อีก ๑๙.๖๓ ล้านบาท และมีเกษตรกรแสดงความประสงค์ไม่ขอรับความช่วยเหลือ ๔๙ ราย ดันเงินกู้ ๕.๗๐ ล้านบาท

๑.๓.๓ ผลการดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้ของเกษตรกร ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๕๙ มีเกษตรกรขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับความช่วยเหลือรวม ๑๘๐,๙๔๗ ราย ต้นเงินกู้ที่ต้องชำระ ๔,๐๕๗.๑๓ ล้านบาท โดยมีความก้าวหน้าในการชำระเงินกู้หลังจากการปรับโครงสร้างหนี้ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) ระยะ ๕ ปีแรก (ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๒) เกษตรกรเป็นหนี้คงเหลือ ๑๑๘,๐๕๑ ราย ต้นเงินกู้คงเหลือ ๒,๗๗๘.๔๐ ล้านบาท

(๒) ระยะ ๑๐ ปี (ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๗) เกษตรกรเป็นหนี้คงเหลือ ๗๒,๒๔๑ ราย ต้นเงินกู้คงเหลือ ๑,๕๐๙.๘๕ ล้านบาท

(๓) ระยะ ๑๔ ปี (ปี ๒๕๔๘-๒๕๕๗) เกษตรกรเป็นหนี้คงเหลือ ๔๓,๐๓๐ ราย ต้นเงินกู้คงเหลือ ๙๓๔.๕๙ ล้านบาท

ทั้งนี้ ระยะ ๑๔ ปี (ปี ๒๕๔๘- มีนาคม ๒๕๖๑) เกษตรกรเป็นหนี้ลดลง ๑๓๙,๙๑๗ ราย (ร้อยละ ๗๖.๒๒) ต้นเงินกู้ลดลง ๓,๒๑๔.๘๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๖.๙๖)

(๔) ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ยังคงมีเกษตรกรเป็นหนี้ ๓๔,๕๖๑ ราย ต้นเงินกู้ ๗๙๓.๓๒ ล้านบาท แบ่งเป็น ต้นเงินกู้ปกติ (ต้นเงินกู้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ) ๘๑.๑๑ ล้านบาท ต้นเงินกู้ค้างชำระ (ต้นเงินกู้ที่เลยกำหนดชำระ) ๗๑๒.๒๑ ล้านบาท และต้นเงินกู้ดำเนินคดี (ต้นเงินกู้ค้างชำระเลยกำหนดชำระ ๖๐ วันขึ้นไป จึงเสนอดำเนินคดี) ๖.๘๐ ล้านบาท (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๗)

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ การแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการ คปร. และ ผกก. กำหนดให้มีการขยายระยะเวลาไม่เกิน ๑๕ ปี ซึ่งจะสิ้นสุดโครงการ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ขณะที่โครงการ คปร. และ ผกก. ยังคงมีเกษตรกรเป็นหนี้ ๓๔,๕๖๑ ราย ต้นเงินกู้ ๗๙๓.๓๒ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒) ซึ่งไม่สามารถชำระหนี้ได้หมดภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เรื่องนี้มีความจำเป็นต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร่งด่วน เนื่องจากการขยายระยะเวลาการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการ คปร. และ ผกก. จำเป็นต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนสิ้นสุดโครงการในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ เพื่อให้เกษตรกรได้มีเวลาชำระหนี้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

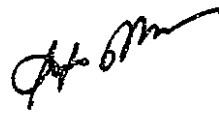
คณะอนุกรรมการประสานงานเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ มีมติเห็นชอบให้ขอขยายระยะเวลาการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการ คปร. และ ผกก. ออกไปอีกเป็นระยะเวลา ๕ ปี เพื่อให้เกษตรกรได้มีเวลาในการชำระหนี้ เนื่องจากยังมีเกษตรกรบางส่วนที่มีความสามารถในการชำระหนี้ตามศักยภาพได้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการรักษาวินัยการชำระหนี้ของเกษตรกร จึงเห็นควรขยายระยะเวลาการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการ คปร. และ ผกก. ออกไปเป็นระยะเวลา ๕ ปี ทั้งนี้ การขอขยายระยะเวลาดังกล่าว ธ.ก.ส. จะงดคิดค่าบริหารสินเชื่อในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปีของต้นเงินกู้คงเหลือทั้งหมดที่จะขยายระยะเวลาชำระหนี้ออกไป จึงไม่ก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลแต่อย่างใด

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบขยายระยะเวลาการแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (คปร.) และโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (ผกก.) ออกไปเป็นระยะเวลา ๕ ปี จากเดิมสิ้นสุดโครงการ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ เป็นสิ้นสุดโครงการ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบ เพื่อให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

กองนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร

โทร. ๐ ๒๕๗๙ ๒๘๑๖ โทรสาร ๐ ๒๕๗๙ ๑๗๕๒